శ్రీ విశ్వనాథ కవిరాజు

[ప్రెస్టహాలు. 'శ్రీవెంకటప్పా టాకీ టేకింగు కంపెనీ' అనే బల్ల ఒకద్వారం మీదా. 'ఆంధ్రాటాకీ - అష్టాదశ పురాణసారసంగ్రహో' అనే బల్ల ఇంకొక ద్వారం మీదా. సోఫాలూ కుర్చీలూ - భేదం లేకుండా కలిసి మెలసి నటులూ నటీమణులున్నూ. అందులో వికేశ అయిన వితంతువొకతె - ఇప్పుడిప్పుడు టాకీ కోసం జుట్టు పెంచు కొంటూ వుంది. ప్రవేశం డైరక్టర్ సింహాద్రి; వెనక ప్రొప్రయిటర్ వెంకటప్ప. 22సం॥ రములు. సన్నగా పొడవుగా వుంటాడు. తలా నుదురూ చాలా చిన్నవి. ఇంకా అమరిక కుదరని దొర వేషం.]

డైరె:—బాండులో షరతులు మీకిష్టమేనా? అయితే చేతు లెత్తండి. (అందరూ కాగితాలతో చేతులెత్తుతారు)

డైరె:—మంచిది. బాండ్లలో సంతకాలు చేసినారా? చేస్తే చేతులు దించండి. (ఒక నటుడూ వితంతువూ తప్ప అందరూ చేతులు దించుతారు)

డైరె:—ఏం రఘుపతీ! ఎందుకు సంతకం చెయ్య లేదు?

రఘు:—నాకు సంతకం చెయ్యడం రాదు- వేలి ముద్ర బుచ్చుకోండి.

డైరె:—ఏం సుబ్బక్కా! నువ్వెందుకు సంతకం చెయ్య లేదు?

సుబ్బ:—ఇదేమిటయ్యా! అందరికీ 300, 400, 600 ఇచ్చి నా మనోవృత్తి తగ్గించేశారేం? నా ప్రాలబ్ధమా? నా కంటె వీళ్ల హెచ్చేమిటి? వీళ్లు చేసిన యే ఘన కార్యం నేను చేయలేను గనుక? ఇంతకీ బ్రాహ్మణ యింట్లో పుట్టి వితంతువునై యుండి కూడా, ఏదో కళ ప్రోత్సహిద్దామనీ దేశముద్ధరిద్దామనీ సాహసించి యిందులోకి దిగితే కొసకి నా ఆశ గంగలో కలుపుతారా? మీ కందరికీ కోపాలు వస్తే రానియ్యండి కాని 100రూ॥కి నేనొప్పుకోలేను సుమండీ.

డైరె:—వీళ్లందరూ నీ కంటె పదేసేళ్లు చిన్నవాళ్లు కారూ?

సుబ్బ:—అయితే వీళ్ల కంటె అనుభవం నాకు పదేళ్లెక్కువ ఉన్న దన్న మాట గాదూ! ఇంతకీ నాకేం వయస్సు మళ్లి పోయింది గనుక? 35- చిన్నతనంలోనే నా బోజు బుగ్గ పోయింది గాని నేనూ బనారస్ చీరా ముఖమల్ రవికా తొడుగుకొని నాలుగు నగలూ పెట్టుకొంటే దివ్యంగా వుందును. వీళ్లలో యేముంది గనక- ముచ్చెబొమ్మలూ లక్కపిడతలున్నూ!

వెంక:—ఈవిడ నే వేషానికి తీసుకొచ్చేరండీ?

డైరె:—మొదట గోవిందనామాలు పాడిద్దామనీ. తర్వాత

సుబ్బ:—గోవిందనామాలే కాదండోయి- మీ యిష్టం వచ్చిన పాటలు పాడతా. కావలసినంత ఏక్షన్ చేస్తా. నాకూ నాటకం జావళీలూ మొదలైనవి చాలా వచ్చును. వినండి బాబూ పిల్లజమీందారుగారూ! మీరు వినండి- ('మీరజాలగలడా'- అభినయిస్తూ పాడుతుంది)

వెంక:—చాలా బాగుందండీ! ఈవిడని ఆడ హీరో యన్నులోనే వెయ్య వచ్చును.

డైరె:—కాని ఆ తలో—ఆ తలకట్టో?

సుబ్బ:—ఆఁ. దానికి విగ్గో యేదో యేడుస్తారటగా! నాకు తెలీదూ?

వెంక:—ఫర్వాలేదు. సర్దుకోవచ్చును. ఆవిడకీ 300 వెయ్యండి.

డైరె:—ఏదీ నీ కాగితం? (దిద్ది) కాని నువ్వు నేను చెప్పిన పనల్లా చేయ వల్సి వుంటుంది.

సుబ్బ:—అందరూ చేస్తూవుంటే నేనొక్కర్తె నేనా మానివేస్తాను? మాని వేస్తే డబ్బిచ్చిన తర్వాత నా ముద్దుముక్కలు చేస్తారా! (సంతకం చేస్తుంది)

వెంక:—ఇంక యెడ్వాన్సు లిచ్చి బాండ్లు పుచ్చుకొందాం.

డైరె:—ఇదుగో! నటనటీనక్షత్రములారా! ప్రస్తుతం మన ప్రొప్రయిటర్లయిన జమీందారు శ్రీ శ్రీ వెంకటప్పా గారు బాండ్లో రాసినట్లు యాభై పెర్సంట్. అనగా సగం సగం సొమ్ము అడ్వాన్సు యిస్తున్నారు. ఇది మొదలు 3మాసాలు మనం వారి చెప్పుచేతల్లో వుండి యీటాకీ జయప్రదంగా కడముట్టించి 'ఫాల్కీ-ఫిల్ము' అన్నట్లు 'టప్పాటాకీస్' అనే పేరు లోకంలో శాశ్వతంగా ప్రతిష్ఠించి మనం రెండో టాకీకి సిద్ధంగా వుండవలె. మరి మీ బాండ్లు ఇచ్చి ముందు సొమ్ము పుచ్చుకొనండి.

వెంక:—(తోలు సంచీనుంచి కరెన్సీ నోట్లు తీసి, డైరెక్టరు 1,2,3 అని చెబుతూ వుంటే యిస్తూ వుంటాడు. వెంటనే డైరెక్టరు బాండ్లు పుచ్చుకొంటూ తుదిని తన కివ్వగా వాటిని తోలుసంచీలో పెట్టి) యమ్.ఆర్.ఆర్.నై డైరెక్టరు సింహాద్రిగారూ! మీరు చెప్పినట్లు 5200 ఎడ్వాన్సుగా యిచ్చినాను. గాక పోకలకూ ఎడ్వ

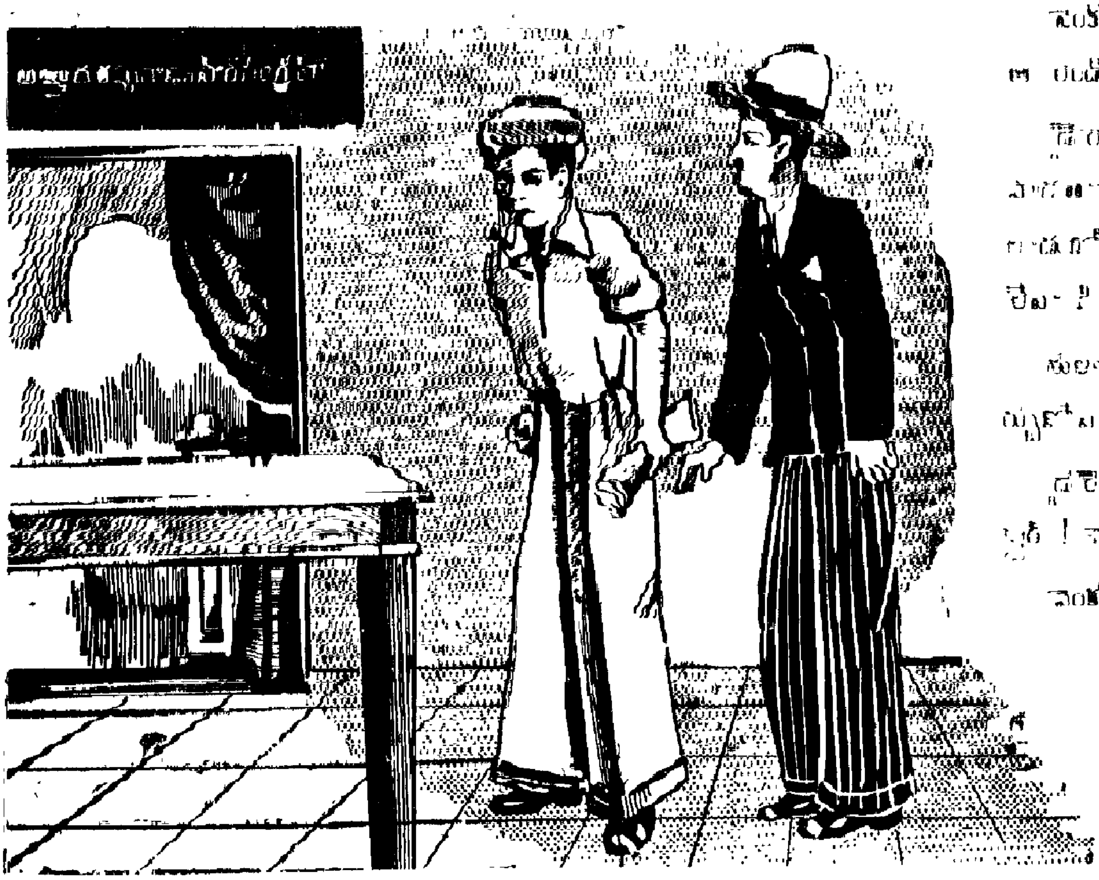

వెంక:—భేష్! బాగుంది. ఆ పండిత్ మనిషి!

గొరె:—మలయ చందనం! ఎంతందాలా గోపురాలో? ఆదా రాదుగా—అన్నా అందాలు చెప్పు!

మలయ:—(సిగ్గుతో) సిగ్గులేదు.

గొరె:—ఆమె ప్రోటో ఏ ప్రతి! చూడ్డమేంగి.

వెంక:—ఏదీ కొంచెం చెప్పమనండి!

గొరె:—మలయ చందనం! ఏదీ ఆ దొంగ చూపులూ! ఆ కిలాడీ నడకలూ! రఘుపతీ! కొంచెం ముందుకురా. ఊఁ మరిద్దరూ కానీయండి. (ఇద్దరూ కొంతసేపు ఒకరి కేపాకరు అనేక రకాలుగా చూసుకుంటూ దూరంగా పోయి చటాల్న వచ్చి కౌగిలించుకొని - మళ్లా దూరంగా పోతూ- చెడ్డుడ్ ఆటనూ పొట్లాట పోట్లాటనూ అనుకరించి, కౌగిళ్లనుంచి ముద్దుల్లోకి దిగుతారు; అందరూ చప్పట్లు చరుస్తారు)

వెంక:—అదహీరోయిన్నుకి ఫర్వాలేదండీ- మగాళ్ల మాటే ఆలోచిస్తున్నా.

గొరె:—మొగవాళ్లా! పిడుగులు! పాతేస్తారు- ఏదీ వెంకటేశ్వర్లూ! తగులుకో- 'కాబూలు బ్రహ్మరక్షస్స మూహంబిగి—'

వెంక:—(ఘుమాయించి పాడతాడు)

వెంక:—చాలా బాగుందండీ! ఇతడు గ్రామఫోన్లో పద్దాడా?

గొరె:—ఇతని గొంతుక సొమ్ముపట్టుదు; పాడితే సెట్టు బద్దలై పోతుంది.

వెంక:—ఇప్పటివాళ్ళ మాట మాకే మనండీ!

ట్రిజుమెంట్లుతూ యిదివరకే 3000 ఖర్చయింది. స్టూడియోకి అడ్వాన్సు 6000 మీరే వెళ్లి యిచ్చి వచ్చినారుగదా! కానియ్యండి - ఇంకా 30000 అయినా పెడతాను. కాని-కాని-మనటాకీ సావిత్రీ లవకుశా తలదన్నినట్లుండాలి. కావలిస్తే ఇంద్రసభలోనూ అక్కడా మంచి భయంకరమైన అడవి జంతువులని కూడా చూపిద్దాము ప్రతీ సీన్లో డ్యాన్సు పెడదాం. ఊళ్లన్నీ కాలిపోతూన్నట్లూ, గాలివానలు ప్రేల్తెస్తూన్నట్లూ యుద్ధాలు చేస్తూనట్లూ- ఒకటేమిటి మన యిష్టం—

గొరె:—అందుకే 'అష్టాదశపురాణసారసంగ్రహా' అని బ్రహ్మాండమైన కథ ఎత్తినాను. ఏమీలేదు- భారతం భాగవతం రెండుపురాణాలూ కలిపి 'కుచేల' ఫిల్ముతీస్తే జనం వెర్రెత్తి పోయి లక్షల కొద్దీ వచ్చేస్తున్నారు- ఇది చూసిన తర్వాత ఇంకేముంది- సస్తారంతే.

వెంక:—మరి ఏక్టర్లందరూ పిడుగుల్లాంటి వాళ్లేనా?

గొరె:—రాక్షసులు చూసురుగాని! మిస్. అమృతం! ఏదీ- రాస్! 'ఆహా-ఏమీ-నా భాగ్యము- స్వామి రసుపం వస్' దిండా! (అమృతం-పాడుతుంది)

డ్రైవ:—ఇక కొంచెం తొక్కండి; పాటపాడనవ-సరం! ఉదాహరణకు!

వెంక:—ఏమిటి! ఉపసర్గం ఇతని పేరా?

సు:—టైటిల్. అనగ నారాయణరావుగారు. అం అవకర కుంటారు.

అపరం:—

'నేను కృష్ణుడను గాదా నేను దేవుడను గాదా'

'అతిం దేవత .. కలిద్వం దేవత = ఏతిమిం దేవత'

(ఈ మాటలు ఒక పాపుగొంగ పాడి ఆట్లు చెప్పి పెడతాడు)

సుబ్బక్క:—మరి అందర్నీ పరిచయం చేసి నన్నెవరూ చూపరేం?

డ్రైవ:—నువ్వు ధర్మ దేవత వేషం వెయ్యాలి; వెంక టేశ్వర్లు తెలియటానికి. వీరిద్దరూ పాపుగంటపేపు- అనగా ఒకరిలంతా కుస్తీ పట్ట వలసుంటుంది. మన జిల్లాను మనసులో పెట్టుకొని నువ్వు ఏక్టు చెయ్యాలి. ఏదీ యిద్దరూ కుస్తీ పట్టండి.

సుబ్బ:—పట్టాల్సిందే? రావయ్యా! రా! (తొడ జబ్బా కొట్టి మీసం గీటుతుంది)

(వెంకటేశ్వర్లూ సుబ్బక్కా కుస్తీ పడుతూ వుంటారు. సుబ్బక్క వేషం మాత్రం పురుషుడే వెయ్య వలసుంటుంది లెండి)

(ప్రవేశం రెడ్డిపంతులూ, జానకీబాయమ్మా దాసున్నూ)

రెడ్డి:—ఇదేమిటిది?

వెంక:—ఇదేమిటిది?

రెడ్డి:—కాదిదేమిటి దీ యంట!

వెంక:—మీ రెప్పుడొచ్చారేమిటి?

జాన:—ఈ బాగోతమంతా యేమిట్రా నాయనా?

రెడ్డి:—నాకు తల గిర్రున తిరిగి పోతున్నది.

వెంక:—తిరగదు మరి? ఎక్కడ నా! ఎక్కడ దశావతారం!

డ్రైవ:—(ప్రక్కవాడితో) మీరు కొంచెం నాయబు కొంచి (సుబ్బక్కతో) తుండమ్మ తుండు తరువాత పిల్ల చేరుస్తాను (వెంకటప్పతో) ఎకరకండీ అట!

వెంక:—యుద్ధస్థలం హిమాలయాలు. కాని పిల్ల వచ్చా రు. మీరు- ఆ గండం దగ్గరయింది కొట్టాలి పిల్ల టి నాలిక్కా వుండేంది. మీరొచ్చి కలుసుకుంటారని నేనా గే కుతూహలం.

డ్రైవ:—చెడిసి! అంటిల్యాన్ అంత దిక్కోసి! తే వండి! అంటివి ప్రేండు కొట్టాం. (అందరూ కొట్టారు)

వెంక:—మాటాడరేం? మీ పాదాలు తప్పి? ఏమిటి వాళ్లో దొంగలు కొట్టలేదుగదా?

రెడ్డి:—దొంగలు కొట్టడం కాదు భగవంతుడు కొట్టాడు. నీ వ్యవహారం విన్న దగ్గరనుంచీ నా కాపాద మస్తకం వొళ్లు రవరవ లాడి పోతున్నాది. నేనడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పు.

వెంక:—చెప్తాను. తల తిరుగుతున్నాదంటున్నావు- వొళ్లు రవరవ లాడి పోతున్నాదంటున్నావు- రా- సోఫా మీద కూర్చో విశ్రాంతి తీసుకో. తరువాత అన్నీ చెప్తాను- చెప్పకేం చేస్తాను నాన్నా?

రెడ్డి:—నువ్వు నన్నిక నాన్నా అని పిలవ వద్దు.

వెంక:—అలాగే కాని. నీ మాటలు నేనెప్పుడన్నా కాదన్నానా యేమిటి? అమ్మా! యేమిటి నువ్వు కూడా అమ్మా అని పిలవ వద్దంటావా యేమిటి? ఏదో చెప్పు. దాసూ! నువ్వు వీళ్లిద్దరికీ యిష్టదేవత లాంటి వాడివి కదూ! నువ్వైనా వచ్చి ముందర కూర్చో.

రెడ్డి:— [illegible]

[illegible] — [illegible]

రెడ్డి:— [illegible] 10 [illegible]

వెంక:—10రూపాయలు 100రూపాయలు [illegible]

రెడ్డి:— శ్రీకాకుళం [illegible] (పట్టు సోఫా పై కూర్చుంటాడు)

దాసు:—అమ్మా! మీరూ కూర్చోండి.

జాన:—(కూర్చుండి) బాబూ! నాన్నగారడిగిన దానికి సరిగా జవాబు చెప్పు.

వెంక:—చెప్తానమ్మా! నేనేం చెప్పనన్నానా? నాన్న నా దగ్గర దాచినట్లు నేను ఆయన దగ్గర వ్యవహార మేమీ దాచ తలచుకోలేదే!

రెడ్డి:—(జేబులోంచి ఒక పత్రిక తీసి) ఏమిటిది?

వెంక:—ఏదో తెలుగు పత్రికలో కాగితం.

రెడ్డి:—కాదు. ఈ ప్రకటన? చూడు! ఈ టాకీ యేమిటి? నీ జమీందారీయేమిటి? ఈ యాక్టర్ల సంసార మేమిటి? ఎవడు చెప్పిన బుద్ధి?

వెంక:—అదీ మొట్టమొదట్రోజుల్లో చేసిన యొడ్వర్టయిజు చాలా చిన్నది. ఇప్పటి యొడ్వర్టయిజు నువ్వు చూడలేదూ? (పత్రిక తీసి) చూడవయ్యా! కళ్లు నిండిన

రెడ్డి:—(కోపం) [illegible]

[illegible]

రెడ్డి:— [illegible]

దాసు: [illegible]

రెడ్డి:—ఛా! దానెక్కడు త్తరం రాశాడు?

దాసు:—నే నెక్కడుత్తరం రాశాను?

వెంక:—నేనే రాసుంటాను. అయితే ఆ వుత్తరం అందిన తరవాత?—

జాన:—నువ్వు యింటో వున్న బంగారమంతా అమ్మేసి—

రెడ్డి:—నువ్వూరుకో. తెలిసీ తెలియని గోల. సరే! అయితే నువ్వు సినీమాకంపెనీ పెట్టేవా?

వెంక:—అవును.

రెడ్డి:—దీనికింద యెంత ఖర్చవుతుందనుకున్నావు?

వెంక:—40 వేలు.

రెడ్డి:—ఎంత ఖర్చయింది?

వెంక:—8 వేలు మాత్రమే—6 వేలున్నూ—

[illegible]

వెంక:—అబ్బా! ఏమిటే అమ్మా, నాన్న కింత కోపం యెక్కువై పోయిందీ?

జాన:—ఆయనకి కోపం కాకపోతే శాంతం యెప్పుడు నాయనా?

రెడ్డి:—ఒసేవ్! నువ్వో నిమిషం నోరు మూసుకుని వూరుకుంటావ్? అడిగిన మాటకి జవాబు చెప్పరా! ఒక్కడిది నీకాసొమ్మని అడుగుతున్నాను.

వెంక:—ఎక్కడిదంటే యేం చెప్పడం? పదివిధాలుగా వచ్చింది. వస్తూ వుంది.

రెడ్డి:—ఏదీ, అందులో వొక్కవిధం చెబుదూ?

వెంక:—మనం పత్రాలు మీద అప్పులిచ్చిన వాళ్లు కొందరు అప్పులు తీర్చారు.

రెడ్డి:—నేనప్పిచ్చిన వాళ్లా? నువ్వప్పిచ్చిన వాళ్లా?

వెంక:—నేనేమిటి నువ్వేమిటి నాన్నా? మనమేం వేరైపోయినామా యేమిటి? ఇంతకీ గుంటణ్ణి నేనెవరి కిచ్చాను? ఇదిగో ఇదేదో అనుకున్నట్లు అయి పోతే అప్పుడు—

రెడ్డి:—బాగుంది! మరొక విధం?

వెంక:—కొన్ని అప్పులు చేశాను- అందాకా.

రెడ్డి:—నువ్వప్పుచేయడ మేమిట్రా?

వెంక:—చేస్తామవసరం కొద్దీ. తీరుస్తాం. మన దగ్గిర అప్పులు చేసిన వాళ్లు తీర్చు కుంటూ వుండడం లేదూ?

రెడ్డి:—అయితే యేమాత్రమప్పు చేసుంటావు?

వెంక:—అది యిప్పుడు చెప్పలేను సుమా, ఎకౌంట్లు చూస్తేనే గాని.

రెడ్డి:—ఇంట్లో వున్న తాకట్టు వస్తువులమ్మేశావా?

వెంక:—ఏమంత బుద్ధిలేని వాణ్ణా యేమిటి? ఎందుకమ్మేతాను? తాకట్టు వస్తువులు తాకట్టు పెట్టాను. అంతే!

రెడ్డి:—ఒకరివస్తువులు తీసుకు వెళ్లి తాకట్టు పెట్టేస్తావా? ఏం పాడు పనిరా యిది? నీకేమేనా బుద్ధిజ్ఞానం వుందా? ఒంటికి పాతికేళ్లు వచ్చిం తర్వాత బుర్రకి మాత్రం తెలివి లేటూ వుండొద్దూ?

జాన:—రామ రామా! వాడికి పాతికేళ్లెక్కడున్నాయండీ? గుంటనాగమ్మ మొన్న మాఘ మాసానికి 17 నెళ్లోయి.

రెడ్డి:—(భాగ్యతో) నిన్నెందుకు తీసుకొచ్చేనిక్కడికి? నువ్వూరుకుంటా నంటే నేను మాట్లాడతాను. లేకుంటే నువ్వు తనివి తీరా ముద్దులాడుకో. నేనూరుకుంటాను.

జాన:—నాకెందుకమ్మా యీరవ్వా రట్టూను? ఖర్ర కుంకను పట్టుకొని పెద్దవాళ్ల నదమాయించిన ట్లొక్కలాగ అదమాయించేస్తుంటే పోనీ కదా అని యేదో నాకు తోచిన మాట అన్నాను. అయినా నీకేం తెలివితక్కువరా, మీ నాన్న సంగతి తెలిసుండి కూడా ఆయనతో అల్లరి పెట్టుకున్నావు!

వెంక:—(ఏడుస్తూన్నట్టు) నేనేం చేసేనే అమ్మా నువ్వు చూస్తూనే వున్నావు? ఆయనకెవరో గిట్టని వాళ్లు వుత్తరాలు రాస్తే ఆమాటలు పట్టుకుని యిక్కడ కొచ్చీ—

జాన:—అయినా దాసూ! నీకు కోపం వస్తేరానీ గాని నీ కిటువంటి పని కూడదు. చిన్న పిల్లలు యేదో తెలిసో తెలీకో చేస్తారు. ఉన్నవీ లేనివీ యివన్నీ కలిపి వుత్తరాలు రాస్తావా?

రెడ్డి:—వెధవ అల్లరి లా వుంది. నా కొంప నిల్చేదేమిటి? నేను బాగుపడేదేమిటి? తగలపెట్టండోయ్ తగలపెట్టండి! నేను లేచిపోతున్నా. జంఝం తెంపుకుని పోయి సన్యాసం పుచ్చు కుంటాను— తగలపెట్టండోయ్—

వెంక:—నా నుంచి నీ కెందు కింత కష్టం! ఇంక చూదామంటే మీకంటికి వెంకటప్ప కనబడడు లెండి. బంగారం లాంటి వెంకటప్ప ఇంగ్లాడు వెళ్లి పోతున్నాడు.

జాన:—నాయనా! నాయనా! అదేమిట్రా అదీ? ఏం తలపెట్టేవురా తండ్రీ! (గట్టిగా పట్టుకొని) మీ ధర్మమాయె. మీరు వాణ్ణి వెర్రెత్తించకండి! పుట్టిన దగ్గర్నుంచీ డబ్బో డబ్బో అని వొక్కపాటే పాడేరు. వాడి

వల్ల మీకెంత డబ్బు నష్టమొచ్చిందో అది నేనిచ్చుకుంటాను. మా వాళ్లు పెట్టిన బంగారం వుందిగా. నా! నాయనా! రా! మీ నాన్న మాటలు లెక్క చేసేదేమిటి? అంతా! దాసూ! ఇప్పటికైనా వున్నన్ని వాటి పని చూడరా? తెలిసికొని [illegible]?

దాసు:—పంతులుగారూ! కూర్చోండి పట్టిన నింద యెలాగూ రానే వచ్చింది. నేను చెప్తాను. కూర్చోండి. అమ్మా! మీతో వొక్కమాట చెప్తాను ముందు. పెద్ద బాబు చిన్నతనం అవడం చేత యేదో కొంచెం అప్పు చేశాడు. అది పంతులుగారితో మీరితో తీర్చేయ వచ్చును.

వెంక:—అలాగ చెప్పవయ్యా!— ఆడిన మాట సబవుగా వుండాలి.

దాసు:—కాని పెద్దచిక్కు యెక్కడ వుందంటే ఇతరులు మన దగ్గిర తాకట్టు పెట్టిన వస్తువులు యీయన యింకొకరి దగ్గిర తాకట్టు పెట్టేశారు. అసలువాళ్లు వచ్చి ఆ వస్తువులు అడిగితే యేం చెయ్యడం?

వెంక:—ఏముంది? వాళ్లను ముందర డబ్బిమ్మంటాం. అది పుచ్చుకొని రేపు రమ్మంటాం. ఈలోపున వాళ్ల వస్తువులు తెచ్చి వాళ్లకిచ్చేస్తాం.

దాసు:—లేదు. పెద్దబాబూ! అలాగ డబ్బు ముందరిస్తారా?

జాన:—పోనీ ఆడబ్బు ఇవాళే చెల్లించి ఆ వస్తువులన్నీ తిరిగి తెప్పించేస్తే?

రెడ్డి:—(వెక్కిరిస్తూ) ఆఁ— చెల్లించి తెప్పించీ. ఆడ ముండలూ సలహాలు చెప్పేవాళ్లే. వెధవ కలికాలం.

వెంక:—నాన్నా! నువ్వు పెద్దవాడివీ. నేను చిన్నవాణ్ణే. నేను నీకు చెప్ప కూడదు గాని నువ్వు అమ్మని యింత బాధ పెట్ట గూడదు. అమ్మ పేరంటే వీధందరూ, వూరందరూ—

జాన:—నాయనా! పుట్టిం దగ్గిరనుంచీ ఒకమాట పడకుండా పదిమంది చేతా మేలు మేలని పించు కొని యెంత మంచిగా బతుక్కొస్తే మాత్రం యేం లాభం? నా మంచితనం యీ యింట్లో ఒకగుడ్డిగవ్వకు పనికి రా లేదు. నాటికి 40 ఏళ్లింటో 50 ఏళ్లింటో నేనీయింట్లో కాలు పెట్టి, నేను పడుతున్న బాధ—

రెడ్డి:— నువ్వెక్కడికైనా పోతావా? నన్ను పొమ్మన్నావా? వెధవ పగిపులు— వెధవ యేడుపులున్నూ—

జాన:—మీకెందుకు శ్రమ నేనే పోతాను.

వెంక:—నువ్వా పోవద్దు. నువ్వా పోవద్దు. నేనే పోతాను. మళ్లీ యీజన్మంలో మీకు నా మొహం చూపించుతే మీరు వేసిన ఒట్టు. మా అమ్మ వెళ్లిపోతే నేనేనా యేమిటి వుంటాను?

రెడ్డి:—పో వెంటనే పో. పో మరి కనబడకు — చేతకాని పశువా!

వెంక:—ఓ పోతాను. మహారాజులాగ పోతాను. నాకేం? నేను బతక లేక పోతే కదూ? ఇంగ్లాండే పోతా. అక్కడ టాకీలు తీయించుకొందుకభ్యంతరం లేదు గదా!

జాన:—ఉండ్రా నాయనా వుండు. మన గతి యిలాగుంది. ఎక్కడికి పోతాం?

దాసు:—పెద్దబాబూ! తెలిసిన వాడివీ, చదువుకున్న వాడివీ నువ్వా యిలాగ కోప్పడడమే!

వెంక:—మరి నా చదువూ తెలివితేటలూ యెందుకు పనికొచ్చాయి, చెప్పు యిప్పుడు. ఆముసిలి కోపం కొద్దీ నన్ను పొమ్మన్నాడే గాని నేను పోతే తన గతే మవుతుందో కనుక్కున్నాడా? తాను తాకట్టు పెట్టిన వస్తువులు నేను తాకట్టు పెట్టినా నాయె. అవి యెక్కడ పెట్టానో తనకు తెలీదు కద! నేను వస్తే గాని వారా వస్తువులివ్వరు గద! అసలు వారు వచ్చి మా వస్తువులు మా కియ్యంటే యేం చేస్తాడు? పోయి రామా క్రిష్ణా అని ఖైదులో కూర్చోవాలి.

రెడ్డి:—శ్రీహరీ! దాసూ! ఏ వస్తువులెక్కడ తాకట్టు పెట్టాడో ఆ జాబితా అయినా రాసుకో!

వెంక:—అన్ని వ్యవహారాలూ సెటలవుతేగాని జాబితా నేనివ్వను. మీ కార్యమేదో చూసుకొని నన్ను ధారాన్నం చేసి వేస్తారా? నాకు ముందు ఇవ్వవలె!

రెడ్డి:—నీవూ [illegible] యిందుకు [illegible] చేస్తున్నావా?

వెంక:—యిందుకు [illegible] [illegible] మొదటి [illegible]? అమ్మా! పెద్దలకి తెలియకపోయినా నీకు తెలుస్తుంది. నీతో చెప్తాను విను. తరవాత నువ్వే చెప్పు నేను తెలివైనపని చేశానో తెలివితక్కువ పని చేశానో! మగవాడని పుట్టిన తరవాత యీ మాత్రం వయసొచ్చిన తరవాత యేదో వ్యవహారమనీ వ్యాపారమనీ వుండాలి కదా! ఈరోజుల్లో ధాన్యపువ్యవహారం వల్లా బియ్యపు వ్యవహారం వల్లా ప్రయోజనం లేదాయె. ఇప్పుడు టాకీ సినీమా అని యిదొక కొత్తది వచ్చింది. ఇందులో సావిత్రి టాకీకి 2లక్షలూ కుశలవకి 4లక్షలూ, భక్తకుచేలకి 14 లక్షలూ లాభం వచ్చింది. మదుపు పాతిక ముప్ఫై వేలు. రాబడి కొన్నిలక్షలు! కనక యీసినీమా పెడతాను డబ్బిమ్మని నాన్నని యెన్ని మార్లడిగాను. నీకు జ్ఞాపకం వుందా?

జాన:—అయ్యో! నాయనా! నా చేత యెన్ని మార్లడిగించేవు. నే నెన్ని మార్లు చెప్పినాను—

వెంక:—ఏమిలాభం! వడ్డీవ్యాపారం తప్ప యింకొకటి వ్యాపారమే కాదని ఆయన వుద్దేశం. ఆయన తీర్థయాత్రల కోసం 6నెలలు యిల్లు విడిచి పెట్టి బయల్దేరేడు. వ్యవహారం నా మీద వదిలాడు.

రెడ్డి:—(రెండు చేతుల్తో తల కొట్టుకొని) అదే నా కొంప ముంచింది తండ్రీ!

వెంక:—విధిలేకా మరొక మార్గం లేకా నా మీద విడిచి పెట్టేవు గాని మనస్ఫూర్తిగా యిచ్చేవా యేమిటి? వినే అమ్మా! నేనేమనుకున్నానంటే ఆస్తిలోంచి గాని అప్పు చేసి గాని 30వేలు తీసి ఒక్క 2నెల్లలో ఫిల్ము తయారు చేయించి అధమం 6లక్షలయినా లాభంపొంది— ఆయన సొమ్ము నా కెందుకు?— ఆయన 30వేలూ ఆయన కప్పజెప్పి తక్కిన 5లక్షల 70వేలు లోనూ 5లక్షలు మిగుల్చుకొని తక్కిన 70వేలతోనూ మళ్లా 2టాకీలు తీసి ఈలాగు 3ఏసి నెల్లకు 5లక్షలు ఆర్జిస్తూ వ్యవహారం చేస్తూ సుఖంగా కాలక్షేపం చేదామనుకున్నాను.

జాన:—అయ్యో! నాయనా! ఎంత [illegible] [illegible] చేశావురా! ఎంత [illegible] [illegible]! ఆయన [illegible] [illegible] [illegible]. ఇలాగే [illegible]. [illegible] [illegible]. 60ఏళ్ళకి 5లక్షలు [illegible], నువ్వు [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], మానివేస్తే నా మీద ఒట్టు.

రెడ్డి:—వాడు నీతో చెప్పేడు గనక నేనూ నీతోనే చెబుతున్నాను (ఆవిడ మొహం మీదకు వెళ్లి) ఓసి బుద్ధి లేనిగాడిదా! ఆడదానివి నీకు తెలీదు! నాటకాలూ, సినీమాలు పెట్టి యెవ్వడూ బాగు పడలేదు. వీడి మొహానికి 6లక్షలూ 10లక్షలూ ఎక్కడ నుంచి వస్తాయి. ఉన్న రవ్వంతా వూడ్చుకు పోతుంది అయిందేదో అయింది. ఇక్కడ కూరుకో మని చెప్పు! (అని వెళ్లి తన చోట్లో తాను కూర్చుంటాడు)

వెంక:—అమ్మా! ప్రారంభించేను. నా పేరు పేపర్లోకి యెక్కి పోయింది. ఇప్పుడు మానమంటే మానను. చెబుతున్నాను మాని లాభం లేదు. 8వేలు ఖర్చై పోయింది. 6వేలింకొక చోటుకి పంపించాను. మరి 10వేలు పెడితే ఫిల్ము తయారై పోతుంది. 10వేలు పెట్టడమా? 14వేలు వదలు కోవడమా నువ్వే చెప్పు! ఇందులో ఎవరి తెలువులు యే మాత్రమో తెలిసి పోతుంది.

జాన:—ఏమిటి దాసూ. ఈ చిక్కులాగ తెచ్చి పెట్టేశావు. వాడి బ్రతుకు వాడు బ్రతుకుతా నంటే బ్రతకనివ్వరేం?

దాసు:—నాకేం తోస్తున్నా దంటే— పెద్దబాబు చెప్పిందే నిజమైతే ఫిల్ము తీయించడమే మేలు. కావలిస్తే వ్యవహారం పెద్దబాబు కంత అనుభవం లేదు గనుక పంతులుగారు తాము వహిస్తే బాగుంటుంది. పెద్దబాబూ! నువ్వు దీనికైనా అంగీకరించాలి.

వెంక:—ఓ అభ్యంతర మేం? ఆయన పెద్దవాడూ ఆయన తరవాత వాళ్లం మేమూ. ఆయనకు కీర్తి ప్రతిష్టలు రావడమే నాకు కావల్సింది. అసలు ఆయన్ని బాగు చేశామనే నా అవస్థ.

రెడ్డి:— నాకీ [illegible] మహాప్రభో! ఈ యింగ్లీషులోనే [illegible] [illegible] నేను [illegible]?

వెంక:—ఛట్సు! ఛట్సు! తెలుంటే [illegible] వస్తుంది?

దాసు:—నా మాట వినండి పంతులుగారూ! ఏం పెద్దబాబూ! నువ్వు ఒప్పుకున్నట్టేనా!

వెంక:—ఒప్పుకున్నట్టే గాని ఒక్క షరతు. వచ్చే లాభంలో నాకు 50వ వంతు అనగా సగం యిస్తానని బాండు రాయాలి.

రెడ్డి:—50వ వంతంటే సగమా? నువ్వు లక్షల మీద వ్యవహారం చేస్తావూ! పోయింది. పోయింది. నాతోనే సరి.

వెంక:—నీ కింగ్లీషు రాక పోతే నేనేం చేస్తాను.

జాన:—మీకు 5లక్షలు వచ్చేటప్పుడు వాడికో 50 రూపాయిలు యివ్వకూడదా యేం? మొదటినుంచీ వాణ్ణి ఒక్కలాగ యేడిపిస్తున్నారు.

దాసు:—నువ్వు కోరినట్టు నీకు 50వ వంతు తప్పకుండా యిస్తారు.

రెడ్డి:—దాసూ ఇందులో రాముడే వుందో రాకాసే వుందో నాకేం తెలీదు. మొదటి నుంచీ నేను నిన్నూ నువ్వు నన్నూ నమ్ముకున్నాం. విశేషించి నీకీవ్యవహారం బాగా తెలుసును. కనుక నువ్వు ఒద్దున చేరుస్తానంటే యిందులో దిగుతాను.

దాసు:—మీకేం ఫర్వాలేదు. దిగండి పంతులు గారూ! పెద్దబాబూ ఆ డైరెక్టరునీ ఏక్టర్లనీ తెప్పిస్తావు?

వెంక:—తప్పకండా (లోపలికి వెళ్లి చప్పట్లు చరిచి వస్తాడు)

దాసు:—పెద్దబాబూ! ఈ యేక్టర్లందరికీ ఎడ్వాన్సు లిచ్చేశావా యేమిటి?

వెంక:—ఇప్పుడే యిచ్చేనయ్యా! పోనీ వచ్చిన వాడు మీ యింటి దగ్గర కూచోక పోతే ఓ గంట ముందర రాకూడదూ? నాకీ చిక్కే లేక పోను.

దాసు:—మా కంత ఆలోచన లేక పోయింది.

(ప్రవేశం: డైరెక్టర్, ఏక్ట్రెస్)

సుబ్బి:—(దూరం నుండి ఆవేశంగా) [illegible]! [illegible]! [illegible]! [illegible]! గండి రండి నా తల మీద [illegible].

డైరె:—ఏమండీ! మాక్లర్కు తండ్రిగారయిన అన్నారే! ఈయనకు మీ మీద యింత అధికార మేమిటండీ!

వెంక:—మాక్లర్కు తండ్రిగారని చెప్పలేదే. మా క్లర్కు తల్లితండ్రులూ అన్నాను.

దాసు:— ఆయన వీరి తండ్రిగారు. వ్యవహారమంతా వారిచేతులోనే వుంది. ఈ వ్యవహారం కూడా వారే చూద్దా మనుకొంటున్నారు. పెద్దలు వారు నడిపిస్తేనే మీకూ సుఖంగా వుంటుంది. కనక మీరు వారి యిష్టానుసారం నడవ వలసి వుంటుంది.

డైరె:—మా కభ్యంతరం లేదు.

దాసు:—మీరు తీయ బోయేది ఏ కథండీ?

డైరె:—ఒకటేమిటి? "అష్టాదశపురాణసారసంగ్రహ" అని ఉన్నపురాణగాథలన్నీ ఒక గుత్తడంగా "కుచేల" పదతిని

దాసు:—అదేమిటండి అది? ఇది వ్రాసిన వారెవరండీ!

డైరె:—వ్రాయడ మెందుకు? మాకు పద్యాలూ పాటలూ రావు గనుకనా! మాటలు యెవరికి వారే చెబ్తారు.

దాసు:—డైరెక్టర్ మీరా?

డైరె:—అవునండి.

దాసు:—ఇదివర కెక్కడైనా ఫిల్ముల్లో పని చేశారా?

డైరె:—ఎందుకండీ కలకత్తా వెళ్లేసరికి అక్కడ బంగాలీ వాళ్లుంటారు. వాళ్ల చేతి కింద నడిపించేయొచ్చు నండి.

సుబ్బ:—బాబూ! హసలు పిండాల్లో సత్తువుంటే యీ డైరెక్టర్లూ యీ కలక్టర్లూ యెందుకు చెప్పండీ?

రెడ్డి:—ఇదెవరు యీ వితంతుశరణాలయం?

వెంక:—షీ ఈజ్ ఎ ఫీమేల్ ఏక్టర్. ఆమె ఒక నటీమణి ఏదీ "మీరజాలగలడా?"

సుబ్బ:—(ప్రారంభిస్తుంది.)